

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-2987 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai.

Įstatymo projekto rengimą paskatino šios priežastys:

2020 m. gegužės 28 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2987, kuriuo Viešojo administravimo įstatymas buvo išdėstytas nauja redakcija. Be daugelio kitų Viešojo administravimo įstatymo nuostatų buvo pakeisti ir šiame įstatyme nustatyti reikalavimai viešojo administravimo įgaliojimų suteikimui, t. y. patikslintas funkcijų, kurios patenka į Viešojo administravimo įstatymo 6 straipsnyje nustatytas viešojo administravimo sritis (dėl to šios funkcijos yra laikomos viešuoju administravimu, kaip jis yra apibrėžtas Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 18 dalyje), pavedimo tam tikrų teisinių formų viešiesiems juridiniams asmenims (biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybės, valstybės ar savivaldybių valdomoms įmonėms, asociacijoms) ar specialų teisinį statusą turintiems fiziniams asmenims formos ir mastas. Priimto įstatymo įgyvendinamosiose nuostatose yra nurodyta, kaip turėtų būti užtikrintas naujų reikalavimų viešojo administravimo įgaliojimų suteikimui laikymasis – per nustatytą terminą turi būti atlikta daugiausiai viešojo administravimo įgaliojimų turinčių (viešojo administravimo funkcijas atliekančių) viešųjų juridinių asmenų – Vyriausybei, ministerijoms ir savivaldybių institucijoms pavaldžių ar atskaitingų biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų, valstybės ar savivaldybių įmonių – turimų viešojo administravimo įgaliojimų peržiūra ir, jeigu bus nustatyta, kad sprendimai, kuriais šioms juridiniams asmenims buvo suteikti viešojo administravimo įgaliojimai neatitinka naujų reikalavimų, parengti reikalingų teisės aktų pakeitimus, numatančius viešojo administravimo įgaliojimų suteikimą pagal naujai nustatytus reikalavimus.

Praktikoje įgyvendinant šias nuostatas, pasitaiko situacijų, kai sprendimai, kuriais turėtų būti keičiamas viešojo administravimo įgaliojimų mastas, šių įgaliojimų suteikimo forma ar pats subjektas, kuriam konkretūs viešojo administravimo įgaliojimai suteikiami, negali būti priimami skubotai, nes šie sprendimai būna susiję ir su veikiančių viešųjų juridinių asmenų pertvarka ar jų reorganizavimu. Viešieji juridiniai asmenys, kuriuos gali paliesti minimi pokyčiai veikia labai įvairiose valstybės veiklos srityse jų veikla reglamentuojama labai įvairiai, todėl reikalingi sprendimai gali būti lydimi kompleksinių ir sudėtingų teisėkūros iniciatyvų pirmiausia įstatymų lygiu. Ypač tai pabrėžtina kalbant apie viešojo administravimo įgaliojimus turinčias valstybės ar savivaldybių įmones ir jų pertvarką, kuri vykdoma įgyvendinant Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijų Lietuvai bendrovių valdysenos srityje prioritetinę rekomendaciją – supaprastinti valstybės valdomų įmonių teises ir korporatyvines formas.

Atsižvelgiant į tai, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatyme Nr. XIII-2987 nustatytam teisiniam reguliavimui, susijusiam su viešojo administravimo įgaliojimų suteikimu, tinkamai įgyvendinti yra reikalingas ilgesnis laikas.

Įstatymo projekto tikslas:

Užtikrinti sklandų praktinį Viešojo administravimo įstatyme nustatytų reikalavimų viešojo administravimo įgaliojimų suteikimui įgyvendinimą.

Įstatymo projekto uždaviniai:

1. Nustatyti ilgesnį terminą Vyriausybei, ministerijoms ir savivaldybių institucijoms pavaldžioms ar atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, valstybės ar savivaldybių

įmonėms suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų peržiūrai ir reikalingų teisės aktų projektų parengimui.

2. Pašalinti teisinės kliūtis, kurios gali trukdyti įgyvendinti valstybės ir savivaldybių įmonių pertvarką.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymo projektą teikia Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkė Daiva Žebelenė ir komiteto narys Ričardas Juška, parengė Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija ir minėto Seimo komiteto biuras.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptariamai teisiniai santykiai.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2987 2 straipsnio 10 dalis nustato pareigą Vyriausybei, ministerijoms ir savivaldybių institucijoms peržiūrėti joms pavaldžioms ar atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, valstybės ar savivaldybės įmonėms iki 2020 m. lapkričio 1 d. suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus ir, esant reikalui, iki 2025 m. sausio 1 d. parengti reikiamų teisės aktų pakeitimus, kuriais būtų užtikrinta, kad viešojo administravimo įgaliojimai šiems viešiesiems juridiniams asmenims būtų suteikti laikantis nuo 2020 m. lapkričio 1 d. galiojančių Viešojo administravimo įstatyme nustatytų reikalavimų.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti naują terminą, per kurį turėtų būti užbaigta Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2987 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta Vyriausybei, ministerijoms ir savivaldybių institucijoms pavaldžioms ar atskaitingoms biudžetinėms įstaigoms, viešosioms įstaigoms, valstybės ar savivaldybės įmonėms suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų peržiūra ir parengti reikiami teisės aktų projektai – 2026 m. birželio 30 d. Toks terminas laikytinas protingu ir pakankamu įgyvendinti kompleksines teisėkūros iniciatyvas, jei tokios bus reikalingos, užtikrinant tinkamą viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo formą ir mastą reglamentuojančių Viešojo administravimo įstatymo nuostatų įgyvendinimą. Kartu bus pašalintos kliūtys, galinčios trukdyti sklandžiai įgyvendinti valstybės ir savivaldybių įmonių, turinčių viešojo administravimo įgaliojimus, pertvarką.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka viešojo valdymo sistemai (viešajam administravimui)

Įstatymų projektų priėmimas turės teigiamą poveikį viešajam administravimui, nes bus užtikrinta reikalinga teisinė aplinka tinkamam Viešojo administravimo įstatymo nuostatų, reglamentuojančių viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo formą ir mastą, įgyvendinimui.

7. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijos lygiui.

8. Galima priimto įstatymo įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo projekte siūlomas teisinis reguliavimas yra susijęs su viešojo administravimo įgaliojimų suteikimu viešojo sektoriaus subjektams ir neįtakoja verslo sąlygų ar jo plėtros.

9. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Siūlomos įstatymo projekto nuostatos strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

10. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius

galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymo inkorporavimui į teisinę sistemą priimti naujų teisės aktų, keisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų nereikės.

11. Įstatymų projektų atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, sąvokų ir terminų įvertinimas.

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus. Įstatymo projekte nėra nustatomos naujos sąvokos ar keičiamos nustatytos.

12. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

13. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai.

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

14. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Įstatymo įgyvendinimas nekeis valstybės biudžeto pajamų ar išlaidų.

15. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

16. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: viešojo administravimo įgaliojimai.

17. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.
